

ודחינן: לא! אלא דכולי עלמא סברי: חצר, משום "ידה" איתרבאי.

ומחלוקתם היא: דמר, עולא סבר חצר היא כידה — מה ידה בממוכה, שתמיד היד סמוכה לה, אף חצרה דוקא בממוכה לה. (23)

ואידך, רב אושעיא סבר שאי אפשר לומר

שכוונת הכתוב היא לדמות את מצב החצר ביחס לאדם למצב היד ביחס לאדם, כי אם כך: אי, האם גם נאמר, מה ידה, בדבוקה לגוף האדם, אף חצרה אינה אלא בדבוקה לגוף האדם. והרי על כרחך אי אפשר שהחצר תהא ממש כמו היד, שהרי היד דבוקה לאדם, והחצר אינה דבוקה לו.

משום שליחות הרי החצר אינו בתורת גיטין וקידושין ואיך יוכל להיות שליח לענין גיטין וקידושין? והרי עבד אינו נעשה שליח לקבל גט אשה מיד בעלה משום האי טעמא שאינו בתורת גיטין וקידושין. אלא, מוכח מכאן, שאין צריך

שיהא בחצר כל תנאי השליחות אלא כל מה שיוכל לעשות על ידי שליח יכול לעשות על ידי החצר. ורע"א מתרץ, שהגמרא סברה שעולא סובר חצר משום יד, ומתגרשת גם בעל כרחא כשעומדת בצד ביתה. ולכן עדיף לאוקמי בסתמא, דמשמע אפילו בעל כרחא. ורבי אושעיא סבר חצר משום שליחות, וממילא כל גירושין שעל ידי חצר הוא רק מדעתה. ובהכי מיירי מתניתין, וממילא אף באינה עומדת בצידה.

והאב"מ [קלט ב] מתרץ, דלסקא דעתך של הגמרא, לרבי אושעיא חצר משום שליחות, ואפילו בעל כרחא. ואף על גב דלא מצינו שליח בעל כרחו, שאני הכא דהחצר הוא שלוחה ממילא, שהתורה עשאתו שליח, ומצינו בעשתה שליח לקבלת הגט וחזרה בה דפליגי רבי יוחנן וריש לקיש, דריש לקיש סבר אינה יכולה לחזור, דלא אתי דיבור ומבטל דיבור. הרי שכל מקום שעשתה שליח, אינה יכולה לבטלו ונעשה שלוחה בעל כרחא. ואפילו לרבי יוחנן, הסובר שיכולה לחזור, היינו משום שלא נעשה רק על ידי דיבורה, ואתי דיבור ומבטל דיבור, אבל חצרה, שלא נעשתה לשלוחה על ידי דיבורה, אלא ממילא היא נעשית לשלוחה, מדין תורה, לכולי עלמא אינה יכולה לחזור בה משליחות החצר, כי כבר נעשתה החצר כשלוחה לכל דבר,

מטעם שליחות הרי החצר אינו בתורת גיטין וקידושין ואיך יוכל להיות שליח לענין גיטין וקידושין? והרי עבד אינו נעשה שליח לקבל גט אשה מיד בעלה משום האי טעמא שאינו בתורת גיטין וקידושין. אלא, מוכח מכאן, שאין צריך

23. מבואר בבבא מציעא יב א, דאף שחצר משום יד איתרבאי, מכל מקום לא גרעה משליחות, והיינו, שיש בה גם כח של שליחות. ולכן, במציאה ומתנה, אין הזוכה צריך לעמוד בצד חצרו, דכיון שזכות היא לו, אנן סהדי דניחא ליה שיהא החצר שלוחו. אבל בגט, שהוא חוב לאשה ולא ניחא לה שיהא החצר שלוחה, אי אפשר לדון אלא רק מצד יד, ולכן סבר עולא שהיא צריכה לעמוד בצד ביתה דומיא דידה.

ועל פי זה הקשה במלא הרועים, מאי סלקא דעתך דגמרא, דרבי אושעיא סבר חצר משום שליחות? הלא כאן, בגט, ודאי לא הוי משום שליחות.

והרשב"א כתב, שמבואר בירושלמי שאם האשה רוצה בגירושיה, ומרצונה נתן לה הבעל את הגט, הרי היא מגורשת אפילו אינה עומדת סמוך לחצר. דבכגון זה זכות הוא לה, וזכין לאדם שלא בפניו.

ולפי זה הקשה, מאי סלקא דעתך דגמרא שעולא ורבי אושעיא פליגי בחצר משום יד או